

Kmečka trgovina

Živina

Cene so od našega zadnjega poročila ostale skoraj neizpremenjene. Trgovina z živino pa postaja bolj živahna, kakor vsako leto s pričetkom pomladi. Na zadnjih sejnih so bile dosežene sledeče cene:

Novo mesto. Kupčija z vola je bila zelo živahna, za ostalo govedo zelo slaba. Vola so bili po 5 din, krave kot klavna živina po 3.50—4 din.

Maribor. Prignanih je bilo 52 konj, 16 bikov, 200 volov, 467 krav in 25 telet, skupaj 720 komadov. Cene so bile: debeli voli 4.80—5.50, poldebili 4.50—5.25, plemenski 4.75—6, biki za klanje 3.40—4.60, krave za klanje (debele) 3.80—5, plemenske 3.60—4.50, krave za klobasarije 2.50 do 3.10, moizne 3.60—4.50, breje 3.75—4.75 din, mlada živina 4.75—5.75, teleta 5—7 din. Prodanih je bilo 343 komadov.

Marenberg. Na sejem je bilo prignanih 23 volov, 18 krav in 4 konji. Debeli voli 4.50—5 din, poldebili 4—4.50, plemenski 4.25—4.75 din, plemenske krave 3—4.50, moizne 3—4, breje 4 do 4.75 din. Za izvoz v Avstrijo so bili prodani štirje komadi.

Petrovče. Vola so bili po 5—5.50, telice 4.50 do 5 din, krave 2.50—4, biki 3—4 din. Sejem je bil slabo obiskan.

Kranj. Vola 6 din, 5.75 in 5.50, telice 6, 5.75 in 5.50 din, krave 5.50, 4.55 in 3.50 din, teleta pa po 7 in 6 din.

Konjice. Vola 5.50, 4.75 in 4 din, telice 5, 4.50 in 3.75 din, krave 4, 3 in 2 din, teleta 5.50 in 5 din.

Ljutomer. Telice 4.50, 4 in 3 din, krave druge vrste 3, tretje vrste 2.25 din, teleta 5 in 4.50 din.

Brežice. Vola 6, 5 in 4.50 din, telice 5.50, 5 in 3.50 din, krave 5, 4 in 2.50 din, teleta po 5.50 in 5 din.

Kamnik. Vola 4.50—5.50 din, krave 3.75—4.50, junci in telice 4—5, teleta 5—6.50 din.

Vuzenica. Vola 4—4.50 din, krave 4—3.50 din, telice 3—4 din.

Murska Sobotica. Po prestanku silnavke in parkljevke v lendavskem okraju je bil v Soboti dne 7. marca prvi dovoljeni živinski sejem. Cene: biki 5—6, 4—4.50 in 3.50—4 din, telice 5—6 din, 4—5 in 3—4 din, krave 3—4, 2—3 in 2 din, teleta 5—7 in 4—5 din.

V St. Petru pod Sv. gorami, v Kostivnici in na Pilistanju. Vola 5—5.50, 4—4.50 in 3—4 din, telice 4.50—5, 4—4.50 in 3—3.50 din, krave 3.50

do 4, 3—3.50 in 2—2.50 din, teleta 5—6 in 4—5 din 1 kg žive teže.

Svinje

Na mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali mladi prašiči 5—6 tednov stari po 85 do 105 din, 7—9 tednov 110—120 din, 3—4 mesece 145—190 din, 5—7 mesecev 240—380 din, 8—10 mesecev 410—480 din, eno leto stari 710—810 din; 1 kg žive teže 5.50—7.75, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. — Na sejmu v Ptuj: debele svinje 7.50—8.50 din, plemenske 6—6.75 din, pršutarji 6.50—7.50 din; mladi prašiči od 90 do 170 din. — V Kranju: prašiči špeharji 10 din, pršutarji 9 din 1 kg žive teže; mladi pujski 7—8 tednov stari 105—130 din komad. — V Soboti je bila cena špeharjem 8—9 din, pršutarjem 7 do 8 din. — V Kamniku: plemenske svinje 6.50 do 8 din, breje svinje 700—1200 din komad.

Volna in kože

Neoprana ovčja volna 22—24 din, oprana 32 do 34 din. — Goveje sirove kože kilogram 12 do 14 din, telečje 12—14 din, svinjske 8—11 din.

Denar

Banka plačujejo za en ameriški dolar 46.80 din, za kanadski dolar 46.50 din, za angleški funt 235 din, za švicarski frank 10.90 din, za francoski frank 1.50 din, za češko krono 1.52 din, za italijansko liro 2 din, za avstrijski šiling 8.25 din.

Mariborski trg

Na mariborskem trgu 12. marca so pripeljali 91 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—13 din, slanina 13—14. Kmetje so pripeljali osem voz sena 40—43, štiri detelje 40 do 45, tri slame 30—32 ter 28 voz čebule 0.75 do 1.50. Česen 3—4, zelje 5—8, kislo zelje 5, repa 2, ohrovt 2—10, hren 7—8, špargelj (1 kg) 10 do 12 din. Jabolka 4—8, suhe slive 10—14, cell orehi 6, luščeni 20. Na trgu je bilo sedem vreč pšenice 1.75—2 din, šest rži 1.75—2, osem ječmena 1.50—1.75, 12 koruze 1.25—1.50, sedem ovsa 1—1.25 din, osem prosa 1.50—1.75, osem ajde 1—1.25, štiri prosenega pšena 3—4, pet ajdovega pšena 4—5, 14 fižola 1.50—2.50 din. Mleko 1.50—2, smetana 10, sirovo maslo 28 din, čajno 32—36, jajca 0.40—0.75. Prinesli so 308 kokoši 18—25 din, 472 piščancev 30—65, osem rac 40—60, pet domačih zajcev 10—25 din, 12 kozličev 30—60 din, tri jagnjice 60—70 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Zavarovalna družba »Feniks«. J. Pleteršek v M. Leta 1919 ste sklenili zavarovalno pogodbo z zavarovalno družbo »Feniks«, glasom katere bi vam morala 19. maja 1934 izplačati vsoto 5000 kron. — Na posamezna vprašanja vam odgovarjamo: Imenovana zavarovalnica ni propadla, marveč opravlja njene posle sedaj »Jugoslovanski Feniks«, zavarovalno društvo v Beogradu, Kneginje Ljubice ulica 15/II. Glasom uredbe z dne 16. decembra 1936, kateri je dal finančni zakon za leto 1937/38 zakonito moč, je pa »Jugoslovanski Feniks« dolžan zavarovancem, pri katerih je nastopil zavarovani primer pred 16. decembrom 1936 in se zavarovana vsota še ni izplačala, izplačati le 45% zavarovane vsote. V vašem primeru je najprej 5000 kron prevesti v dinarje po relaciji 4:1, torej 1250 din. Od slednje vsote imate dobiti 45%, torej 562.50 din. Ali je Vaš zahtevek na izplačilo zavarovane vsote že zastaral, ne vemo, ker nam ni znana vsebina zavarovalne pogodbe. Ako imate polico v rokah, preberite vse zavarovalne pogoje; gotovo bodo vsebovali tudi določbe o eventualnem zastaranju. Pomen zastaranja leži v tem, da sodišče ne more obsoditi dolžnika na plačilo terjatve, ako ugovarja zastaranje. Ako pa dolžnik ne ugovarja zastaranju, mora dolg izplačati, kajti naravna obveza še vedno obstoji. V Mariboru ima »Jugoslovanski Feniks« ekspozituro na Aleksandrovi cesti 28 in se lahko obrnete kar na to s svojo zahtevo na izplačilo.

Sosed prepoveduje vlačenje vode. N. J. v P. Sl. Gr. že 35 let vlačite Vi, odnosno Vaš lastniški prednik — tast — vodo iz sosedovega zemljišča, ne da bi za to kaj dajala, sedaj pa sosed naenkrat prepoveduje vlačenje vode, ker mu ne

pusite voziti preko Vaše njive. Vprašate, ali vam sme prepovedati vlačenje vode, odnosno zahtevati za vodo plačilo. — Ako res že 35 let (vštevši lastniške prednike) vlačite vodo iz sosedovega zemljišča javno, brez sile, ne da bi bili za to proslili in ne da bi bili za to kaj dali, odnosno storili kake protiusluge, tedaj ste pravico brezplačnega vlačanja vode priposestvovali in se vam na prepoved ni treba ozirati. Ako bi sosed uporabljal silo ali uporabo vode onemogočil, bi ga morali tožiti s tako zvano konfesorijsko tožbo na priznanje Vaše pravice.

Kmečki mlini in oprostitev plačevanja obrtnega davka. B. Zupanc v Č. Ni verjetno, da bi v šmarnem okraju veljali drugačni predpisi glede pobiranja obrtnega davka kakor v celjskem okraju. Po finančnem zakonu iz leta 1936/37 so plačevanja obrtnega davka oproščeni le potočni mlini z največ dvema mlinskima kamnom, postavljeni ob potokih, ki presihajo in ki zato ne morejo delovati vse leto, marveč samo obdobje, kadar pride voda. V kolikor pa lastniki drugih kmečkih mlinov meljejo za druge osebe proti odmeni, so podvrženi plačevanju obrtnega davka, ki znaša 8% z dokladani 10% čistega dohodka. Kot čisti dohodek se računa tretjina odmene za mleje. Navadno računajo davčne uprave, da zasluži mlinar bruto 20 din od meterskega stota.

Vrnitev posojila iz leta 1925. L. M. v S. Vaš oče je leta 1925 posodil 7500 din nekemu posestniku. Ta posestnik je leta 1932 prodal svoje posestvo nekemu drugemu posestniku, ki je prevzel plačilo Vaše terjatve, slednji pa je posestvo izročil svojemu sinu. Ta sin neče vrniti več nego le polovico glavnice. Vprašate, ali res Vaš oče, ki je sedaj le prevzihtar brez premoženja, ni upravičen izterjati cele svoje terjatve? — Ako je dolžnik v boljšem gmotnem položaju, tedaj ne

uživa zaščite in zamore Vaš oče izterjati celo terjatev z dogovorjenimi obrestmi vred. Ob sporu odloči seve sodišče, ki upošteva premoženje in eventualne dohodke obeh strank. Zoper odločbo okrajnega sodišča je dopustna pritožba še na okrajno sodišče.

Znižanje dedščin vsled znižanja zapuščinskih terjatev. H. Sikošek v B. V zapuščinskem postopanju po Vašem pokojnem očetu se je med aktivni upoštevala neka terjatev pokojnika zoper nekega kmeta v celnem prvotnem znesku, čeprav ste Vi omenili, da bo vsled zaščite dolžnika za polovico znižana. Notar je vzlic temu pri določitvi dedščin razdelil neznižano vsoto. Vi ste nato prevzeli zapuščino ter obvezo, izplačati sodedišča. Vprašate, ali si smete vsled naknadnega znižanja terjatve in ker boste morali plačati še stare odvetniške stroške, ki so nastali z izterjavo te terjatve, odračunati sodedišča od dedščin sorazmerni znesek. — Ako ste prevzeli zapuščino po cenilni vrednosti in nista sodedišča nič popustila, marveč zahtevala točno izračunano dedščino, vpoštevajoč gornjo terjatev v neznižanem obsegu, potem si smete odračunati sorazmerni znesek, ki odpade vsled znižanja in stroškov. Ako pa sta sodedišča pri določitvi prevzemne vrednosti ali dedščin kaj popustila (morda baš radi Vaše opombe o znižanju terjatve vsled zaščite dolžnika), potem vam odračunaje ne svetujemo brez dogovora s sodediščema, odnosno njunega soglasja.

Nedopustnost odsolženja dnin in živine s kovaškim delom brez pooblastitve. F. Senica v P. Imate prezadolženo posestvo, za njega obdelavo si morate najemati tuje delovne moči in živino, v odmeno pa dotičnikom opravljate razna kovaška dela; ste samouk in imate malo kovačnico. Pritožujete se, da vam oblast brani izvrševati kovaška dela za druge, pa čeprav s tem le odslužujete izposojeno živino in dninarje. — Zal brez pooblastitve od strani obrtne oblasti res ne smete izvrševati nikakih kovaških del za druge, ne proti plačilu, ne kot odmeno za posojeno živino ali opravljen poljska dela. Pritožba ne bi nič pomagala; Vaša prezadolženost ne igra vloge z ozirom na jasna določila obrtnega zakona. — Davčna uprava vam od primernih dohodkov takega dela sme naložiti pridobitno, ker je vzeeno, ali vam drugi plačajo v gotovini ali pa opravijo kaka poljska dela.

Obnova procesa. P. J. v M. Vaš brat je bil obsojen na 18 mesecev robije, ker je na prigovarjanje očeta zažgal domačijo, vsled česar je morala zavarovalnica izplačati 18.000 din zavarovalnine. Vprašate, ali bi se mogla doseči obnova procesa in znižanje prisojene kazni. — Obnova kazenskega postopanja je v glavnem dopustna, če obsojenec predloži nove činjenice ali nove dokaze, ki so sposobni sami po sebi ali v zvezi s prej preiskanimi dokazi, povzročiti njegovo oprostitve ali obsodbo zbog takega dejanja, na katero se mora uporabiti uležljivi kazenski zakon; če se dokaže, da je bila obsodba povzročena z lažno ali z lažno prenarajeno listino, ki se je uporabila za dokaz, ali z lažno izpovedbo prič ali soudeležencev ali z lažnim strokovnim mnenjem izvedencev. Ostali obnovitveni razlogi se tičejo formalne strani kazenskega postopanja in napadne uporabe zakonov. Ako nimate razlogov za obnovo, poskusite doseči izredno omilitev kazni. Le-ta je dopustna, če se pojavijo, ko je dobila sodba pravno moč, olajševalni razlogi, ki jih ni bilo, ko se je izrekala sodba ali se vsaj takrat ni vedelo za te razloge, pa bi bili očividno povzročili milejšo odmero kazni. Tak olajševalni razlog bi bil, da je bila škoda naknadno celoma ali deloma poravnana. Predlog na izredno omilitev kazni lahko stavi tudi sorodnik obsojenca.

Posamična amnestija. Ista. Ako ni formalnih pogojev niti za obnovitev postopanja, niti za izredno omilitev kazni, odnosno ako sodišče zadevnima predlogoma ne bi ugodilo, je možna še prošnja na ministra pravde, naj bi se izrečena kazen po milosti omilila, znižala ali odpustila. V prošnji navedite vse to, kar ste v pismu nam (mladost storilca, nasilnost nasvetovalca, eventualno poravnano škodo, nujno potrebo obdelave posestva, ki je sedaj brez moške moči). Opozarjamo vas še na določbe o pogodbenem odpustu.

Rubež obleke. A. Pušnik v G. Zarubiti se sme tudi obleka, vendar pa ne tista, ki je nezgodno potrebna zavezanca in članom njegove rodbine, živčim z njim v skupnem hišnem gospodarstvu. — O usodi posmrtninske zavarovalnice »Hitra pomoč«, ki nam doslej ni bila znana, vam bomo sporočili, ko dobimo potrebne podatke iz Ljubljane. Vsekakor smatramo, da boste dobili vrtnje vse prispevke, katere ste plačali že potem, ko je bila zavarovalnica razpuščena, ker spadajo v poseben sklad.